

ANALÝZA

Liberecký kraj

Česká republika

Obsah:

UDĚLENÝ RATING	1
ZÁKLADNÍ UKAZATELE	1
ZDŮVODNĚNÍ UDĚLENÉHO RATINGU	1
PODROBNÉ ZDŮVODNĚNÍ UDĚLENÉHO RATINGU	2
VÝSTUP Z BODOVACÍ KARTY BCA	6
O MOODY'S RATINGU MÍSTNÍCH A REGIONÁLNÍCH SAMOSPRÁV	6
FAKTORY RATINGU	8
PŘÍLOHA I: FINANČNÍ UKAZATELE	9
PŘÍLOHA II: DEFINICE HODNOCENÍ NA DLOUHODOBÉ NÁRODNÍ RATINGOVÉ STUPNICI	12
SOUVISEJÍCÍ DOKUMENTY MOODY'S	13

Kontakty:

PRAHA	420.224.222.929
Kateřina Hanzlová Analyst katerina.hanzlova@moodys.com	420.221.666.352
FRANKFURT	49.69.70730.700
Andrea Wehmeier Vice President – Senior Analyst andrea.wehmeier@moodys.com	49.69.70730.782
LONDON	44.20.7772.5454
David Rubinoff Team Managing Director david.rubinoff@moodys.com	44.20.7772.1398

Tato analýza poskytuje podrobné vysvětlení ratingu Libereckého kraje a doporučuje se číst ji ve spojitosti s nejaktuálnějším Výrokem o ratingu a s relevantními ratingovými informacemi, které je možné nalézt na stránkách společnosti [Moody's](#).

Udělený rating

Kategorie	Moody's Rating
Výhled	Stabilní
Národní rating subjektu	Aa1.cz

Základní ukazatele

(K 31. Prosince)	2006	2007	2008	2009	2010
Čistý přímý a nepřímý dluh/Provozní příjmy (%)	10,8	14,6	17,3	15,4	13,0
Dluhová služba/Celkové příjmy (%)	0,8	1,2	1,3	3,6	1,9
Hrubý provozní výsledek/Provozní příjmy (%)	11,3	13,1	13,3	5,3	7,8
Saldo rozpočtu/Celkové příjmy (%)	0,0	0,4	-3,5	-2,8	11,6
Provozní dotace/Provozní příjmy (%) ^[1]	98,0	97,7	97,0	97,6	96,8
Kapacita samofinancování ^[2]	1,0	1,0	0,8	0,8	1,0
Kapitálové výdaje/Celkové výdaje (%)	13,1	14,7	17,7	14,0	8,4

[1] Provozní dotace = provozní transfery + sdílené daně; [2] Kapacita samofinancování = (hrubý provozní výsledek + kapitálové příjmy) / kapitálové výdaje

Zdůvodnění uděleného ratingu

Národní rating Libereckého kraje Aa1.cz se stabilním výhledem odráží řadu faktorů, zejména dosavadní konzervativní přístup při sestavování rozpočtu kraje stabilní a relativně nízkou zadluženost a zvladatelnou dluhovou službu. Rating rovněž zohledňuje finanční náročnost kapitálových výdajů plánovaných ve střednědobém výhledu a dopad slabého výhledu příjmů ze sdílených daní v příštích dvou letech na finanční situaci kraje.

Ratingové hodnocení zůstává i nadále omezeno relativně mladým systémem financování samospráv v České republice (ČR), který je charakteristický nízkou flexibilitou rozpočtu. Kraje mají zákonnou povinnost zajišťovat určité služby (zejména v oblasti školství) a jejich financování z velké části závisí na státních účelových dotacích, přičemž kraje téměř nemají prostor pro tvorbu vlastních dodatečných zdrojů příjmů.

Agentura Moody's hodnotí na národní ratingové stupnici ještě Ústecký kraj, který má rovněž rating Aa1.cz.

Silné stránky

Mezi silné stránky Libereckého kraje patří:

- » Dosavadní konzervativní přístup k řízení rozpočtu odrážející se ve vyrovnaných rozpočtech.
- » Stablní, relativně nižší zadluženost a dobře zvladatelná dluhová služba.

Slabé stránky

Mezi slabé stránky Libereckého kraje patří:

- » Slabší provozní výsledky v letech 2009 – 2010, které se ve střednědobém horizontu pravděpodobně výrazně nezlepší.
- » Omezená flexibilita na straně příjmů a rigidita provozních výdajů.

Ratingový výhled

Výhled ratingu je stabilní.

Co by mohlo rating – ZVÝŠIT

Zvýšení ratingu kraje je vzhledem k jeho pozici na ratingové stupnici ve střednědobém výhledu nepravděpodobné.

Co by mohlo rating – SNÍŽIT

Trvalý propad provozních výsledků kraje nebo náhlý a výrazný nárůst zadluženosti by mohly mít negativní vliv na ratingové hodnocení.

Podrobné zdůvodnění uděleného ratingu

Rating Libereckého kraje odráží aplikaci Metodiky společné platební neschopnosti (Joint-Default Analysis, JDA) pro hodnocení regionálních a místních samospráv společnosti Moody's. V souladu s touto metodikou Moody's nejprve stanoví základní úvěrové hodnocení (Baseline Credit Assessment, BCA) subjektu a pak zohlední pravděpodobnost podpory ze strany vlády za účelem předejít neschopnosti kraje dostát svým splatným závazkům, pokud by taková extrémní situace nastala.

Základní úvěrové hodnocení

BCA Libereckého kraje na stupni 7 (na stupnici od 1 do 21, kde 1 představuje nejnižší riziko) se opírá o následující faktory:

Finanční pozice a výsledky hospodaření

Po bezprecedentním propadu příjmů ze sdílených daní v roce 2009 se Libereckému kraji díky konzervativnímu přístupu při plánování provozních výdajů povedlo v roce 2010 zlepšit provozní výsledek. Provozní příjmy se během roku 2010 zvýšily o 3 %, a v kombinaci s udržením provozních výdajů na úrovni roku 2009 hrubý provozní výsledek (HPV) vzrostl na 8 % provozních příjmů z 5 % zaznamenaných v roce předešlém. Moody's očekává mírné zlepšení i v roce 2011, nicméně dosažení úrovně HPV z let 2007 - 2008 je ve střednědobém horizontu nepravděpodobné v důsledku nevýrazného ekonomického růstu očekávaného v příštích letech. Přesto provozní výsledky Libereckého kraje převyšují průměr českých krajů a jsou dostačující na krytí dluhové služby i v nadcházejících letech.

Vedení kraje se snaží udržet vyrovnaný rozpočet před financováním, a stejný přístup chce udržet i v letech následujících. Mírné deficity před financováním na jednociferné úrovni byly zaznamenány v důsledku vyšších kapitálových výdajů (18 % celkových výdajů) a zhoršení provozních výsledků v letech 2008 a 2009. V roce 2010 kraj hospodařil s přebytkem před financováním na úrovni 12 % celkových příjmů, to však bylo způsobeno především přijetím investiční dotace (6 % celkových příjmů) na dosud nezrealizované projekty, která je zatím součástí hotovostních rezerv kraje. Kvůli prodlevám v implementaci investičních projektů se kapitálové výdaje snížily v roce 2010 na 8 % celkových výdajů z průměru 15 % v letech 2006 až 2009. Jelikož Liberecký kraj plánuje ještě tento rok čerpat nový úvěr za účelem rekonstrukce mostů, je pravděpodobné, že se kapitálové výdaje v roce 2011 vrátí na úroveň z let 2006 až 2009 a kraj zaznamená mírný deficit před financováním. Investiční výdaje kraje z velké části směřují do dopravní infrastruktury, školských zařízení, nemocnic a objektů poskytujících sociální služby.

Liberecký kraj si i nadále udržuje komfortní hotovostní rezervy, jejichž objem v roce 2010 dosáhl 19 % provozních příjmů. Je však nutné podotknout, že většina hotovostních rezerv je určena k financování již naplánovaných projektů. Nicméně hotovostní rezervy jsou dostačující na krytí možných výpadků v peněžním toku.

Dluhový profil

Zadluženost Libereckého kraje lze označit za nižší, která v letech 2006 až 2010 dosahovala v průměru 14 % provozních příjmů. V roce 2010 došlo k poklesu zadluženosti na 13 % z 15 % dosažených v roce 2009, což je v souladu s celorepublikovým krajským průměrem.

Vedení kraje nedávno podepsalo kontrakt na nový úvěr na 500 milionů Kč za účelem financování rekonstrukce mostů. Úvěr bude čerpán v letech 2011 až 2013, přičemž by ve střednědobém horizontu nemělo dojít k silnému nárůstu čistého dluhu. Čistý dluh by se měl postupně zvýšit na zvladatelných 18 % provozních příjmů v letech 2012 a 2013. Vedení kraje neplánuje čerpání dalších úvěrů.

Čistý přímý dluh Libereckého kraje na konci roku 2010 dosáhl 828 milionů Kč. Zhruba 90 % dluhu tvořil dlouhodobý úvěr určený k financování modernizace regionální silniční sítě. Úvěr je splácen postupně a bude plně uhrazen v roce 2026. Zbytek tvoří převzatý úvěr ze zrušené příspěvkové organizace se splatností v roce 2014. Liberecký kraj nemá skoro žádný nepřímý dluh.

Vedení kraje dosud nemělo problém s řízením dluhu. Je to zejména díky dlouhodobé a umořovací struktuře hlavních úvěrů, odkladu splátek a nepřítomnosti měnového rizika. Dluhová služba dosáhla svého maxima v roce 2009 na úrovni 4 % provozních příjmů kraje, kdy byla splacena poslední směnka vydaná v roce 2005. V následujících letech dluhová služba pravděpodobně klesne až na 2 % provozních příjmů, což je přijatelná zátěž pro krajský rozpočet. Úrokové platby jsou díky současné situaci na finančním trhu příznivé a v letech 2006 až 2010 nepřekročily 0,5 % provozních příjmů.

Faktory správy a řízení

Úroveň správy a řízení kraje je dobrá, a je v souladu s ostatními kraji v České republice. Kraj dlouhodobě udržuje poměrně konzervativní fiskální politiku. Komplexní a transparentní finanční výkaznictví včetně rozpočtového výhledu na dva roky, který stručně nastiňuje očekávaný vývoj rozpočtu, přispívá k dobrému řízení rozpočtu. Zkušenosti kraje s řízením dluhu jsou, podle Moody's, poměrně omezené s ohledem na nepřiliš složitou strukturu a celkovou výši zadluženosti (stejně jako u většiny ostatních českých krajů).

Ekonomická základna

Liberecký kraj leží v severní části České republiky, co do počtu obyvatel je kraj druhý nejmenší v ČR a zaujímá pouze 4 % jejího území.

Liberecký kraj je typický vysokou zaměstnaností v průmyslu a stavebnictví, zejména pak v odvětvích zpracovatelského průmyslu s úzkou vazbou na výrobu automobilů, ve strojírenství a výrobě a zpracování plastů. Tradiční textilní a sklářský průmysl postupně ztratil svůj význam.

Důsledkem ekonomické recese v roce 2008 míra nezaměstnanosti v Libereckém kraji vzrostla ze 7 % v roce 2008 na více než 11 % v roce 2009, tj. nad celorepublikový průměr 9 %. S nastolením pomalého ekonomického oživení v roce 2010 se míra nezaměstnanosti začala pomalu snižovat a na konci září 2011 dosáhla 9 %, což je ještě stále nad celorepublikovým průměrem 8 %. V letech 2011 a 2012 Moody's očekává stagnaci v míře nezaměstnanosti, jelikož vyhlídky pro ekonomický růst jsou pro nadcházející období nejasné.

Počet obyvatel kraje od roku 2005 narostl, zejména v důsledku pozitivního migračního salda. Nicméně byl v posledních letech zaznamenán i přirozený přírůstek.

Moody's považuje vliv místní ekonomiky na bonitu kraje za omezený. V institucionálním a finančním rámci, ve kterém regionální a místní samosprávy v ČR působí, výkonnost lokální ekonomiky neovlivňuje přímo jejich rozpočty. Rozpočty těchto subjektů se odvíjejí téměř výhradně od vývoje národní ekonomiky jako celku. Z tohoto důvodu jsou příjmy kraje závislé zejména na příjmech ze sdílených daní a vládních transferů.

Prostředí působnosti

Prostředí, v němž působí české regionální a místní samosprávy, je charakteristické pro rozvíjející se tržní ekonomiky zemí OECD. V porovnání s průměrem těchto ekonomik se přitom ČR vyznačuje relativně vysokým HDP na hlavu, mírnou volatilitou HDP a poměrně vysokým indexem vládní efektivity vydávaném Světovou bankou. Z kombinace těchto charakteristik vyplývá nízké systémové riziko, což reflektuje A1 rating ČR.

Institucionální rámec

V roce 2000 byly na území České republiky vytvořeny krajské samosprávy, na které stát postupně přenášel kompetence. Mezi nejvýznamnější kompetence, které byly převzaty, patří školství (střední a specializované školy), komunikace II. a III. třídy, oblast sociálních služeb, kulturní zařízení, zdravotnická zařízení a nemocnice. V souvislosti s novými kompetencemi také docházelo k výrazným změnám v systému jejich financování a rostl objem a rozsah krajských rozpočtů. Způsob financování základních kompetencí krajů a struktura jejich rozpočtů se ustálily a je nepravděpodobné, že by v blízké době došlo k jejich zásadním změnám.

Po hospodářských těžkostech roku 2009 a propadu HDP o 4 % došlo v roce 2010 k oživení české ekonomiky, které se projevilo růstem HDP ve výši 2 %. Probíhající zotavení národní ekonomiky se však výrazněji neprojevuje v daňových příjmech regionálních a místních samospráv. Rok 2009, kdy došlo k nevídanému meziročnímu poklesu příjmů ze sdílených daní o 14 %, znamenal pro české kraje rázný konec dlouhého období prosperity a růstu rozpočtových příjmů. V roce 2010 došlo k mírnému zvýšení příjmů ze sdílených daní a pozvolný růst se očekává i ve střednědobém horizontu. Situace se pravděpodobně nezmění ani v roce 2011 a Moody's předpokládá, že k návratu příjmů ze sdílených daní na úroveň z roku 2008 v dohledné době nedojde.

Přestože rostoucí příjmy, a to zejména přijaté dotace, částečně ulevují napjatým krajským rozpočtům, jejich situace je stále obtížná. Většina regionů se bude muset vypořádat s nestálým ekonomickým prostředím znesnadňujícím předpovědi budoucích příjmů. České kraje se ocitly v nové situaci, která prověří jejich schopnost přizpůsobit výdaje slabším příjmům i navzdory nízké

rozpočtové flexibilitě. Prvotní úsporná opatření zasáhla především oblast kapitálových výdajů a spolu s dostatečnými finančními rezervami vytvořenými v průběhu let přispěla k tomu, že se regiony v posledních dvou letech dokázaly vyhnout rozpočtovým nesnázím. V budoucnu však bude zapotřebí konstruktivnějšího a celistvějšího přístupu, aby se zamezilo nárůstu provozních výdajů krajů a zlepšilo jejich celkové hospodaření. Obojí je nutné k tomu, aby nedošlo k úplnému vyčerpání finančních rezerv a následnému zvýšení, zatím poměrně nižšího, dluhového zatížení.

Provozní příjmy krajů se téměř výhradně skládají z transferů (61 % v roce 2010) a ze sdílených daní (35 %). K rozhodnutí o poskytnutí a výši státní dotace dochází na vládní úrovni a proces jejího využití je úzce monitorován. Sdílené daně a participace krajů na nich jsou určeny zákonem bez jakékoli návaznosti na hospodářskou výkonnost daného kraje. Jsou naopak výhradně navázané na vývoj národní ekonomiky jako celku. Přes existující snahy nahradit některé transfery sdílenými daněmi, je nepravděpodobné, že by krajům byly dány jakékoli pravomoci umožňující jim přímo ovlivňovat výši svých daňových příjmů.

Stejná nepružnost převládá i na straně výdajů a omezuje schopnost krajů regulovat jejich strukturu a růst. Přibližně 65 % provozních výdajů bylo v roce 2010 (rozhodující podíl tvoří výdaje na školství) financováno ze státních transferů a šlo především o přenesené kompetence, u kterých je velmi obtížné rychle snížit výdaje nebo je restrukturalizovat. Je však na každé krajské samosprávě, zda dokáže zvýšit efektivnost výkonu služeb, které poskytuje a to prostřednictvím regulace růstu provozních výdajů, např. snížením výdajů na poradenství a nákupy ostatních služeb realizované úřadem, racionalizací služeb svých příspěvkových organizací, personálními změnami, nebo omezením poskytovaných grantů apod. Kraje také mohou snížit své kapitálové výdaje, které v roce 2010 tvořily 14 % jejich celkových výdajů. Některé investiční výdaje však postrádají potřebnou flexibilitu. Například je vyloučena manipulace s investicemi spolufinancovanými fondy EU a transfery od státu, jelikož nemohou být použity na jiné účely, než na které byly poskytnuty. Navíc musí být vráceny příslušnému orgánu, nedojde-li k jejich využití.

Prímý dluh krajů je relativně nízký (12 % provozních příjmů v roce 2010), a to i přes omezenou flexibilitu jejich rozpočtů a neexistenci státní regulace výše zadluženosti. Nicméně zadlužení krajů se každoročně zvyšuje v důsledku potřeby financovat rozsáhlé investiční projekty a přispívat na spolufinancování projektů podporovaných z fondů EU.

Zohlednění mimořádné podpory

Moody's se ve svém hodnocení přiklání ke střední pravděpodobnosti mimořádné podpory ze strany vlády, přičemž zohledňuje úsilí centrální vlády o posílení odpovědnosti a samostatnosti českých krajů. Ve vztahu ke krajům dává vláda přednost spíše neintervenci politice, jak o tom svědčí i skutečnost, že vůči nim uplatňuje pouze všeobecný kontrolní dohled. Riziko, že by v souvislosti s hospodařením konkrétního kraje mohlo dojít k poškození reputace českého státu a jeho vlády, považujeme za velmi mírné, a to s ohledem na nízkou zadluženost krajů, kterou tvoří spíše bankovní úvěry.

Moody's dále stanovila velmi vysokou míru závislosti platební neschopnosti mezi kraji a státem, a to s ohledem na silnou závislost na zdrojích centrální vlády, ať již v podobě sdílených daní, které jsou určovány a vybírány celostátně a následně přerozdělovány na základě zákona, či v podobě dotací ze státního rozpočtu.

Výstup z bodovací karty BCA

V případě Libereckého kraje vygenerovala bodovací karta BCA hodnocení na úrovni 5 (viz níže), ve srovnání s BCA na úrovni 7 uděleného ratingovým výborem. Dvoustupňový rozdíl mezi hodnotou udělenou ratingovým výborem a referenční hodnotou vygenerovanou bodovací kartou reflektuje přesvědčení Moody's, že bodovací karta podhodnocuje systémové riziko České republiky v sekci „Prostředí působnosti“.

Bodovací karta BCA (BCA Scorecard) - nástroj, který využívá ratingový výbor k hodnocení úvěrové a finanční důvěryhodnosti krajských a místních samospráv - obsahuje soubor kvalitativních a kvantitativních ukazatelů, na jejichž základě se stanoví hodnoty základního úvěrového hodnocení. Ukazatele zachycené na bodovací kartě poskytují dobrý statistický odhad pro posouzení síly subjektu jako takového. Všeobecně platí, že u subjektů s nejlepším hodnocením generovaným bodovací kartou se dá očekávat udělení vyššího ratingu. Odhadnutá základní úvěrová hodnocení vygenerovaná bodovací kartou však nenahrazují závěry ratingového výboru ohledně jednotlivých BCA a bodovací karta není maticí, která by automaticky udělovala nebo měnila tato hodnocení. Výsledky, které poskytuje bodovací karta, mají navíc jistá omezení: vzhledem k využívání historických dat se dívají do minulosti, zatímco ratingové hodnocení představuje názor na finanční sílu subjektu v současnosti a s výhledem do budoucna. K tomu přistupuje skutečnost, že omezený počet proměnných obsažených v bodovací kartě nemůže plně obsáhnout šíři a hloubku naší analýzy.

O Moody's ratingu místních a regionálních samospráv

Národní a mezinárodní ratingy

Národní ratingové stupnice Moody's (NRS) jsou vyjádřením relativní bonity emitentů a emisí příslušné země, a tím umožňují účastníkům trhu lépe rozlišit relativní rizika. NRS se odlišují od globálních ratingových stupnic v tom, že nejsou navzájem srovnatelné v celém spektru hodnocených subjektů agenturou Moody's. NRS jsou navzájem srovnatelné pouze v rámci jedné země. NRS jsou označovány indexem „nn“, který naznačuje příslušnost k relevantní zemi, jako je tomu v případě indexu „cz“ pro Českou republiku. Bližší informace o přístupu Moody's k národním ratingovým stupnicím jsou zveřejněny v publikaci „Mapping Moody's National Scale Ratings to Global Scale Ratings“ vydané v srpnu 2010.

Mezinárodní rating Moody's udělovaný subjektům a emisím v místní měně umožňuje investorům porovnat úvěrovou a finanční důvěryhodnost subjektu/emise se všemi ostatními na světě spíše než pouze v jedné zemi. Toto mezinárodní hodnocení zahrnuje všechna rizika vztahující se k dané zemi, včetně možné volatility ve vývoji její národní ekonomiky.

Stropy jednotlivých zemí pro závazky v cizí měně

Moody's stanoví strop pro dluhopisy a směnky v cizí měně každé zemi (nebo samostatné měnové oblasti) v níž se nacházejí hodnocené subjekty. Tento strop obecně vyjadřuje nejvyšší možný rating, který může být udělen cenným papírům denominovaným v cizí měně, které vydává subjekt podléhající měnové suverenitě dané země nebo oblasti. Ve většině případů je tento strop stejný jako rating, který byl (nebo by mohl být) udělen dluhopisům dané vlády v cizí měně. Mohou se ovšem vyskytnout i ratingy, které převyšují strop dané země, a to v případě cenných papírů splňujících zvláštní podmínky, které jim zajišťují nižší riziko platební neschopnosti, než vyjadřuje udělený strop. Tyto zvláštní podmínky mohou být spojeny buď s postavením a charakteristikou subjektu nebo se vztahují k pohledu Moody's na pravděpodobné kroky příslušné vlády během případné krize cizí měny.

Základní úvěrové hodnocení

Základní úvěrové hodnocení Moody's zahrnuje vlastní finanční sílu dané samosprávy a zohledňuje existující provozní dotace a transfery od podporující vlády (státu). Základní úvěrové hodnocení tak ve skutečnosti vyjadřuje, zda a v jaké míře se místní samospráva může dostat do situace, kdy bude potřebovat mimořádnou podporu.

Mimořádná podpora

Mimořádná podpora je definována jako souhrn opatření, která by přijala podporující vláda, aby zabránila platební neschopnosti místní samosprávy. Tato podpora může mít různé podoby – od formální záruky až po přímou finanční výpomoc či zprostředkování jednání s věřiteli za účelem snadnějšího přístupu k finančním zdrojům. Mimořádná podpora je popisována jako "nízká" (0 – 30 %), "střední" (31 – 50 %), "vysoká" (51 – 70 %), "velmi vysoká" (71 – 95 %), nebo jako "plná podpora" (96 – 100 %).

Závislost platební neschopnosti

Závislost platební neschopnosti odráží pravděpodobnost, že kreditní profily dvou provázaných subjektů nemusí být stoprocentně sladěny. Tato neúplná korelace, pokud k ní dojde, způsobuje výrazné odlišnosti, které mohou zásadně změnit výsledek vzájemné závislosti platební neschopnosti. Je zřejmé, že pokud rizika platební neschopnosti dvou provázaných subjektů plně nekorelují, riziko současné platební neschopnosti je menší než to, že se v platební neschopnosti ocitne jeden ze subjektů sám.

V aplikaci analýzy společné platební neschopnosti na místní a regionální samosprávy vyjadřuje koncept společné platební neschopnosti, do jaké míry jsou místní samosprávy a vláda, která je podporuje, společně citlivé na negativní okolnosti vedoucí k platební neschopnosti. Protože kapacita vyššího stupně správy (vlády) poskytnout samosprávnému celku mimořádnou podporu a předejít tak jeho platební neschopnosti je vždy odvislá od solventnosti obou subjektů, platí, že čím větší je vzájemná závislost základního rizika platební neschopnosti, tím nižší je přínos ze vzájemné podpory. Ve většině případů mají blízké ekonomické vazby, překrývající se daňová základna a těsně provázané fiskální procesy mezi různými úrovněmi správy za následek střední až velmi vysoký stupeň vzájemné závislosti platební neschopnosti.

Závislost platební neschopnosti je popisována jako "nízká" (0 – 30 %), "střední" (31 – 50 %), "vysoká" (51 – 70 %), nebo "velmi vysoká" (71 – 100 %).

Faktory ratingu

Liberecký kraj						
Základní úvěrové hodnocení Bodovací karta – 2010	Hodnota	Body	Váhy dílčích faktorů	Dílčí faktory celkem	Váhy pro rozvíjející se země	Celkem
Faktor 1: Prostředí působnosti						
HDP na osobu (parita kupní síly, USD)	24 766	6	50,0 %			
Volatilita HDP (%)	4,0	3	25,0 %	4,50	60,0 %	2,70
Efektivita vlády (Index Světové banky)	1,01	3	25,0 %			
Faktor 2: Institucionální rámec						
Předvídatelnost, stabilita, schopnost reagovat	7,5	7,5	50,0 %			
Fiskální stabilita A	15	15	16,7 %	10,01	10,0 %	1,00
Fiskální stabilita B	15	15	16,7 %			
Fiskální stabilita C	7,5	7,5	16,6 %			
Faktor 3: Finanční postavení a výkonnost						
Splátky úroků/provozní příjmy (%)	0,4	1	33,3 %			
Saldo rozpočtu/celkové příjmy (%)	5,3	3	33,3 %	4,33	7,5 %	0,33
Hrubý provozní výsledek/provozní příjmy (%)	7,9	9	33,3 %			
Faktor 4: Profil zadluženosti						
Čistý přímý a nepřímý dluh/provozní příjmy (%)	13,2	1	50,0 %			
Přímý dluh splatný do 1 roku/přímý dluh (%)	8,0	1	25,0 %	1,50	7,5 %	0,11
Trend vývoje čistého přímého dluhu/provozní příjmy	-5,3	1	25,0 %			
Faktor 5: Faktory správy a řízení						
Řízení rozpočtu	1	1	40,0 %			
Investiční strategie a řízení dluhu	7,5	7,5	20,0 %			
Transparentnost a poskytování informací (A)	1	1	15,0 %	2,30	7,5 %	0,17
Transparentnost a poskytování informací (B)	1	1	15,0 %			
Institucionální kapacita	1	1	10,0 %			
Faktor 6: Ekonomická základna						
Krajské HDP na osobu (parita kupní síly, USD) - odhad	18 847	9	100,0 %	9,00	7,5 %	0,68
Celkový počet bodů						5

Příloha I: Finanční ukazatele

Liberecký kraj										
v mil. Kč	2006 skut.	%	2007 skut.	%	2008 skut.	%	2009 skut.	%	2010 skut.	%
FINANČNÍ UKAZATELE										
Celkové příjmy [1]	5 807		5 915		6 188		6 598		7 229	
Celkové výdaje [2]	5 808		5 893		6 403		6 785		6 392	
PROVOZNÍ PŘÍJMY										
Daňové příjmy	2 034	35,7	2 221	38,4	2 388	39,3	2 107	34,2	2 169	34,2
Sdílené daně	2 029	35,6	2 213	38,3	2 381	39,2	2 101	34,1	2 163	34,1
Daň z příjmů fyzických osob	543	9,5	599	10,4	565	9,3	520	8,4	527	8,3
Daň z příjmů právnických osob	569	10,0	642	11,1	747	12,3	525	8,5	518	8,2
DPH	918	16,1	972	16,8	1 068	17,6	1 057	17,1	1 118	17,6
Ostatní daňové příjmy a poplatky	4	0,1	8	0,1	7	0,1	6	0,1	5	0,1
Transfery	3 552	62,4	3 433	59,4	3 517	57,9	3 914	63,5	3 980	62,7
Nedaňové příjmy	107	1,9	125	2,2	174	2,9	143	2,3	197	3,1
Provozní příjmy celkem	5 693	100,0	5 779	100,0	6 080	100,0	6 164	100,0	6 346	100,0
PROVOZNÍ VÝDAJE										
Personální výdaje	153	3,0	146	2,9	170	3,2	181	3,1	195	3,3
Nákup zboží a služeb	169	3,3	169	3,4	184	3,5	213	3,7	314	5,4
Poskytnuté transfery	4 714	93,4	4 682	93,2	4 882	92,6	5 379	92,2	5 322	90,9
Úroky	5	0,1	19	0,4	33	0,6	45	0,8	21	0,4
Ostatní	9	0,2	7	0,1	2	0,0	17	0,3	0	0,0
Provozní výdaje celkem [3]	5 050	100,0	5 024	100,0	5 272	100,0	5 836	100,0	5 852	100,0
Provozní výsledek bez dluhové služby	648		774		841		373		515	
Hrubý provozní výsledek [4]	643		755		808		328		494	
Čistý provozní výsledek [5]	603		702		758		135		374	

Liberecký kraj

v mil. Kč	2006 skut.	%	2007 skut.	%	2008 skut.	%	2009 skut.	%	2010 skut.	%
KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY										
Příjmy z prodeje majetku	32	27,8	39	28,3	15	14,0	1	0,2	5	0,6
Investiční dotace	50	44,2	86	63,5	85	78,5	432	99,5	848	96,0
Ostatní	32	28,0	11	8,2	8	7,5	1	0,3	30	3,4
Kapitálové příjmy celkem	114	100,0	136	100,0	108	100,0	434	100,0	883	100,0
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE										
Investiční nákupy a související výdaje [6]	112	14,8	158	18,2	432	38,2	675	71,2	279	51,6
Nákup akcií a majetkových podílů	0	0,0	1	0,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Investiční transfery [7]	629	83,0	706	81,3	699	61,8	253	26,7	261	48,4
Ostatní	17	2,2	3	0,4	0	0,0	20	2,1	0	0,0
Kapitálové výdaje celkem	758	100,0	869	100,0	1 131	100,0	949	100,0	540	100,0
Kapitálový deficit/přebytek	-645		-733		-1 023		-514		343	
SALDO ROZPOČTU	-1		22		-215		-186		837	
UKAZATELE ZADLUŽENOSTI										
VÝVOJ ZADLUŽENOSTI										
Přijaté úvěry a návratné finanční výpomoci	231		337		327		90		0	
Splátky jistiny a finančních výpomocí [8]	40		52		49		193		119	
Změna zadluženosti [9]	191		285		278		-103		-119	
CELKOVÝ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ [10]	190		306		62		-289		717	
CELKOVÝ DLUH										
PŘÍMÝ DLUH										
Přímý dluh	332	53,9	772	91,4	1 050	99,7	947	99,8	828	99,1
NEPŘÍMÝ DLUH										
Poskytnuté záruky	284	46,1	73	8,6	4	0,3	2	0,2	7	0,9
Ostatní	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
CELKOVÝ PŘÍMÝ A NEPŘÍMÝ DLUH	617	100,0	845	100,0	1 053	100,0	949	100,0	835	100,0
ČISTÝ PŘÍMÝ A NEPŘÍMÝ DLUH	617	100,0	845	100,0	1 053	100,0	949	100,0	835	100,0

Liberecký kraj

	2006 skut.	2007 skut.	2008 skut.	2009 skut.	2010 skut.
ZÁKLADNÍ UKAZATELE					
ROZPOČTOVÉ UKAZATELE					
Míra růstu celkových příjmů [1] (%)	6,4	1,9	4,6	6,6	9,6
Míra růstu celkových výdajů [2] (%)	6,1	1,5	8,6	6,0	-5,8
Celkové příjmy na obyvatele v Kč	13 480	13 630	14 259	15 205	16 432
Celkové výdaje na obyvatele v Kč	13 483	13 581	14 755	15 634	14 530
Celk. daňové příjmy/celk. příjmy (%)	35,0	37,5	38,6	31,9	30,0
Běžné přijaté dot./celkové příjmy (%)	97,0	96,9	96,7	97,7	96,7
Celk. poskytnuté dot./celk. výdaje (%)	92,0	91,4	87,2	83,0	87,3
Fin. deficit/přebytek v % celk. příjmů	0,0	0,4	-3,5	-2,8	11,6
PROVOZNÍ ROZPOČET					
Běžné příjmy/celkové příjmy (%)	98,0	97,7	98,3	93,4	87,8
Běžné výdaje/celkové výdaje (%)	86,9	85,3	82,3	86,0	91,6
Daňové příjmy/provozní příjmy (%)	35,7	38,4	39,3	34,2	34,2
Běžné dotace/provozní příjmy (%)	98,0	97,7	97,0	97,6	96,8
Poskytnuté běžné dotace/provozní výdaje (%)	93,4	93,2	92,6	92,2	90,9
Provozní výsledek bez dluhové služby/provoz. příjmy (%)	11,4	13,4	13,8	6,1	8,1
Hrubý provoz. výsledek/provoz. příjmy (%)	11,3	13,1	13,3	5,3	7,8
Čistý provozní výsledek/provozní příjmy (%)	10,6	12,2	12,5	2,2	5,9
Finanční deficit/přebytek/provozní příjmy (%)	0,0	0,4	-3,5	-3,0	13,2
KAPITÁLOVÝ ROZPOČET					
Kapitálové příjmy/celkové příjmy (%)	2,0	2,3	1,7	6,6	12,2
Kapitálové výdaje/celkové výdaje (%)	13,1	14,7	17,7	14,0	8,4
Investiční dotace/kapitálové příjmy (%)	44,2	63,5	78,5	99,5	96,0
Čistý provozní výsledek/kapitálové výdaje (%)	79,6	80,8	67,1	14,3	69,3
ZADLUŽENOST					
Míra růstu čistého přímého a nepřímého dluhu (%)	87,9	37,0	24,7	-9,9	-12,0
Čistý přímý a nepřímý dluh na obyvatele v Kč	1 432	1 947	2 427	2 186	1 691
Čistý přímý a nepřímý dluh/ provozní příjmy (%)	10,8	14,6	17,3	15,4	13,2
Čistý přímý a nepřímý dluh/ hrubý provozní výsledek (v letech)	1	1	1	3	2
Míra růstu splátek úroků (%)	295,6	293,5	73,6	36,5	-54,1
Splátky úroků/ provozní příjmy (%)	0,1	0,3	0,5	0,7	0,3
Míra růstu dluhové služby (%)	118,5	59,4	15,3	188,7	-41,0
Dluhová služba/ provozní příjmy (%)	0,8	1,2	1,4	3,9	2,2
Přijaté úvěry/ čistý přímý a nepřímý dluh (%)	69,5	43,7	31,1	9,5	0,0
Přijaté úvěry/ splátky jistiny (%)	577,6	643,7	663,3	85,6	0,0
Přijaté úvěry/ kapitálové výdaje (%)	30,5	38,8	28,9	9,5	0,0
Splátky jistiny/ hrubý provozní výsledek (%)	6,2	6,9	6,1	32,0	24,2

POZN.:

[1] Bez přijatých úvěrů

[2] Bez splátek jistiny

[3] Bez splátky úvěru převzatého od příspěvkové organizace Nemocnice Liberec a bez dotace PO Krajská správa silnic na opravy silnic financované z úvěrů

[4] Po splátkách úroků

[5] Po splátkách jistiny a úroků

[6] Bez splátky směnek

[7] Včetně dotace PO Krajská správa silnic na opravy silnic financované z úvěrů

[8] Včetně splátky směnek a splátky úvěru převzatého od zrušené příspěvkové organizace Nemocnice Liberec

[9] Přijaté úvěry - splátky jistiny

[10] Celkové příjmy - celkové výdaje (včetně úvěrů)

Příloha II: Definice hodnocení na dlouhodobé národní ratingové stupnici

Definice jednotlivých stupňů ratingu jsou uvedeny s modifikátorem ".nn" značícím příslušnou zemi, v případě ČR například Aaa.cz.

Aaa.nn - Subjekty nebo emise s maximální schopností splácet své závazky v porovnání s ostatními subjekty v dané zemi.

Aa.nn - Subjekty nebo emise s velmi vysokou schopností splácet své závazky v porovnání s dalšími subjekty v dané zemi.

A.nn - Subjekty nebo emise s nadprůměrnou schopností splácet své závazky v porovnání s dalšími subjekty v dané zemi.

Baa.nn - Subjekty nebo emise s průměrnou schopností splácet své závazky v porovnání s dalšími subjekty v dané zemi.

Ba.nn - Subjekty nebo emise s podprůměrnou schopností splácet své závazky v porovnání s dalšími subjekty v dané zemi.

B.nn - Subjekty nebo emise se slabou schopností splácet své závazky v porovnání s dalšími subjekty v dané zemi.

Caa.nn - Spekulativní subjekty nebo emise s velmi slabou schopností splácet své závazky v porovnání s dalšími subjekty v dané zemi.

Ca.nn - Velmi spekulativní subjekty nebo emise s extrémně slabou schopností splácet své závazky v porovnání s dalšími subjekty v dané zemi.

C.nn - Extrémně spekulativní subjekty nebo emise s nejslabší schopností splácet své závazky v porovnání s dalšími subjekty v dané zemi.

Pozn.: Společnost Moody's využívá numerické modifikátory 1, 2 a 3 pro každý stupeň všeobecné ratingové kategorie od Aa po Caa. Modifikátor 1 naznačuje, že závazek je hodnocený v horní části dané kategorie ratingu, modifikátor 2 vyjadřuje střední hodnocení a modifikátor 3 hodnocení ve spodní části dané kategorie.

Modifikátory zemí pro národní ratingové stupnice

Modifikátory používané pro označení jednotlivých zemí v národních ratingových stupnicích jsou:

- .bo Bolívie
- .br Brazílie
- .cz Česká republika
- .mx Mexiko
- .ru Rusko
- .sk Slovensko
- .tr Turecko
- .tw Tchaj-wan
- .ua Ukrajina
- .uy Uruguay
- .za Jižní Afrika

Související dokumenty Moody's

Metodologie:

- » [The Application of Joint Default Analysis to Regional and Local Governments, December 2008 \(99025\)](#)
- » [Local and Regional Governments Outside the US, May 2008 \(107844\)](#)

Zprávu je možné prohlédnout kliknutím na příslušný odkaz. Všechny informace jsou aktuální k datu publikování příslušné zprávy, dostupná může být i aktuálnější verze. Ne všichni klienti mají přístup ke všem zprávám.

Číslo publikace: 137918

Autor
Kateřina Hanzlová

Production Associate
Sarah Warburton

© 2011 Moody's Investors Service, Inc. a/nebo jeho nositelé licencí a pobočky (společně dále jen „MOODY'S“). Všechna práva vyhrazena.

UVĚROVÉ RATINGY JSOU AKTUÁLNÍ NÁZORY MOODY'S INVESTORS SERVICE, INC.'S („MIS“) NA PŘÍSLUŠNÁ BUDOUCÍ UVĚROVÁ RIZIKA SUBJEKTŮ, NA UVĚROVÉ ZÁVAZKY NEBO DLUHY NEBO DLUHOVÉ CENNÉ PAPIŘY. MIS DEFINUJE UVĚROVÉ RIZIKO JAKO RIZIKO, KDY SUBJEKT NESPLNÍ SVÉ SMLUVNÍ, FINANČNÍ ZÁVAZKY V OKAMŽIKU SPLATNOSTI A DÁLE JE VYSTAVEN JAKÉKOLIV ODHADOVANÉ FINANČNÍ ZTRÁTĚ V PŘÍPADĚ NEZAPLACENÍ. UVĚROVÉ RATINGY SE NETÝKAJÍ JAKÝCHKOLIV JINÝCH RIZIK, VČETNĚ, ALE BEZ OMEZENÍ: RIZIKA LIKVIDITY, RIZIKA TRŽNÍ HODNOTY NEBO CENOVÉ VOLATILITY. UVĚROVÉ RATINGY NEJSOU VÝPOVĚDI O SOUČASNÉM NEBO HISTORICKÉM FAKTU. UVĚROVÉ RATINGY NEPŘEDSTAVUJÍ INVESTIČNÍ NEBO FINANČNÍ RADU A UVĚROVÉ RATINGY NEKOMENTUJÍ VHDNOST INVESTICE PRO URČITÉHO INVESTORA. MIS VYDÁVÁ SVÉ UVĚROVÉ RATINGY S OČEKÁVÁNÍM A PŘEDPOKLADEM, ŽE KAŽDÝ INVESTOR SI PROVEDE SVOU VLASTNÍ STUDII A ZHODNOCENÍ KAŽDÉHO CENNÉHO PAPIŘU, JEHOŽ NÁKUP, DRŽENÍ NEBO PRODEJ ZVAŽUJE.

VŠECHNY INFORMACE OBSAŽENÉ DÁLE JSOU CHRÁNĚNY ZÁKONEM, VČETNĚ, ALE BEZ OMEZENÍ, AUTORSKÉHO PRÁVA, A ŽÁDNÁ Z TĚCHTO INFORMACÍ NESMÍ BÝT KOPIROVÁNA NEBO JINAK REPRODUKOVÁNA, PŘESKUPOVÁNA, DÁLE PŘEDÁVÁNA, PŘEVÁDĚNA, ŠÍŘENA, DISTRIBUOVÁNA NEBO DÁLE PRODÁVÁNA NEBO UKLÁDÁNA PRO NÁSLEDNÉ POUŽITÍ K JAKÉMKOLIV TAKOVÉMU ÚČELU, CELKOVĚ NEBO ČÁSTEČNĚ, V JAKÉKOLIV PODOBĚ ČI JAKÝMKOLIV ZPŮSOBEM NEBO JAKÝMKOLIV PROSTŘEDKEM, JAKOUKOLIV OSOBOU BEZ PŘEDCHOZÍHO PÍSEMNÉHO SOUHLASU MOODY'S. Všechny informace zde obsažené získala MOODY'S ze zdrojů, které považuje za přesné a spolehlivé. Vzhledem k možnosti lidských nebo mechanických chyb a také dalších faktorů, jsou nicméně všechny informace zde obsažené poskytovány „JAKO TAKOVÉ“ bez jakékoliv záruky. MOODY'S používá veškeré možné nástroje a prostředky k tomu, aby informace používané k udělení ratingu byly dostatečně kvalitní a z ověřených zdrojů považovaných za spolehlivé včetně, pokud je možné, nezávislých zdrojů mimo klienta, nicméně MOODY'S není auditorem a proto neověřuje, neaudituje a ani nemůže nezávisle ověřit každou informaci obdrženu v průběhu ratingového procesu. MOODY'S nebude v žádném případě zodpovědná jakékoliv osobě nebo subjektu za (a) jakoukoliv ztrátu nebo poškození celkové nebo částečně způsobené, vyplývající z nebo vztahující se k chybě (z nedbalosti nebo jinak) nebo k jiné okolnosti nebo nepředvídané okolnosti pod kontrolou nebo mimo kontrolu MOODY'S nebo jakýchkoliv jejichředitelů, vedoucích, zaměstnanců nebo agentů v souvislosti s obstaráním, sběrem, sestavením, analýzou, interpretací, sdělením, publikací nebo poskytnutím jakékoliv takové informace, nebo (b) jakékoliv přímé, nepřímé, zvláštní, následné, kompenzační nebo náhodné škody jakékoliv povahy (mimo jiného včetně ušlého zisku), i když MOODY'S dostane informaci předem, že je zde možnost takových škod, vyplývajících z použití nebo nemožnosti použití takové informace. Ratingy, zprávy, finanční analýzy, projekce a další připomínky, pokud nějaké existují, představující část informace zde obsažené, musí být vykládány pouze jako vyjádření názorů a nikoliv jako prohlášení faktu nebo doporučení k nákupu, prodeji nebo držení jakéhokoliv cenného papíru. Každý uživatel informace obsažené dále si musí provést svou vlastní studii a vyhodnocení každého cenného papíru, jehož nákup, držení nebo prodej zvažuje. MOODY'S NEPOSKYTUJE ŽÁDNOU ZÁRUKU, VYJÁDRĚNOU NEBO IMPLIKOVANOU, OHLEDNĚ PŘESNOSTI, VČASNOSTI, KOMPLETNOSTI, PRODEJNOSTI NEBO ZPŮSOBILOSTI K JAKÉMKOLIV ÚČELU TAKOVÉHO RATINGU NEBO JINÉHO NÁZORU ČI INFORMACE POSKYTNUTÉ MOODY'S V JAKÉKOLIV PODOBNĚ ČI JAKÝMKOLIV ZPŮSOBEM.

MIS, úvěrová ratingová agentura zcela vlastněná společností Moody's Corporation („MCO“), zde uvádí, že většina emitentů dluhových cenných papírů (včetně korporátních a municipálních obligací, dluhopisů, dlužních úpisů a obchodních papírů) a přednostních cenných papírů hodnocených MIS odsouhlasila před pověřením provedení jakéhokoliv ratingu, že zaplatila MIS za jeho hodnocení a ratingové služby poplatky v řádu od 1 500 USD až zhruba do 2 500 000 USD. MCO a MIS také udržují politiky a postupy pro zajištění nezávislosti ratingů a ratingových procesů MIS. Informace ohledně některých spojení, které mohou existovat mezi řediteli MCO a hodnocenými subjekty, a mezi subjekty, které mají ratingy od MIS a také veřejně oznámily SEC zájem v oblasti vlastnictví v MCO větší než 5 %, jsou každý rok zveřejněny na www.moody.com v části „Vztahy s akcionáři - Corporate Governance — Politika pro propojení ředitelů a akcionářů.“

Jakékoliv publikování tohoto dokumentu v Austrálii je činěno tamější kanceláří MOODY'S, a to Moody's Investors Service Pty Limited ABN 61 003 399 657, která vlastní licenci Australských Finančních Služeb číslo 336969. Tento dokument by měl být předkládán pouze „institucionálním klientům“ ve znění odstavce 761G Obchodního zákoníku z roku 2001. V případě otevření tohoto dokumentu z Austrálie, prezentujete tímto společnosti MOODY'S, že jste anebo že k danému dokumentu přistupujete jako zástupce „institucionálního klienta“ a že vy osobně a ni společnost, kterou zastupujete, přímo či nepřímo nerozšiřujete tento dokument nebo jeho obsah „retailovým investorům“ ve smyslu odstavce 761G Obchodního zákoníku z roku 2001.

Bez ohledu na předcházející, úvěrové ratingy udělované Moody's Japan K.K. ("MJKK") od 1. října 2010 dále jsou současnými názory MJKK na relativní budoucí dluhové riziko subjektů, dluhových závazků a dluhu podobných cenných papírů. V těchto případech se má za to, že „MIS“ je v předchozích dokumentech nahrazeno „MJKK“.

MJKK je dceřinná společnost plně vlastněná Moody's Group Japan G.K., která je stoprocentní dcerou Moody's Overseas Holdings Inc. plně vlastněnou MCO.

Tento úvěrový rating je názorem na bonitu emitenta nebo jeho dluhového závazku a není názorem na bonitu jeho akcii nebo na bonitu jeho cenných papírů dostupných drobným investorům. Pro drobného investora by mohlo být nebezpečné udělat jakékoliv investiční rozhodnutí na základě uděleného úvěrového ratingu. V případě jakýchkoliv pochybností, kontaktujte vašeho finančního poradce nebo zprostředkovatele.